

Asia: VN/1258/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi sekä sosiaalisista yrityksistä annetun lain kumoamisesta

1. Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain lukua 7 Palkkatuki koskevat kysymykset

1 § Palkkatuki (sis. palkkatuen määritelmän)

- **Lisättäisiin palkkatuen tarkoitukseen vammaisten ja pitkäaikaissairaiden sekä 60 vuotta täyttäneiden pitkäaikaistyöttömien työn saannin ja työelämään osallisuuden lisääminen.**

-

2 § Palkkatuen yleiset edellytykset

- **Rajattaisiin palkkatuetun työn kohderyhmää**

Maahanmuuttajajien kotoutumisajan päättyminen ei riitä useinkaan takaamaan tasavertaisia mahdollisuuksia työllistyä Suomen avoimille työmarkkinoille. Maahanmuuttajien oikeutta palkkatukeen pitäisi laajentaa koskemaan myös kotoutumisajan jälkeistä aikaa, kunnes eriarvoistavat seikat, kuten esimerkiksi puutteellinen kielitaito ja ammatillisen koulutuksen puuttuminen korjaantuvat.

Palkkatuen myöntämisen yhtenä perusteena mainitaan: ”Ei ole ollut ansiotyössä kuuden edellisen kuukauden aikana” Onko tämä lauseke aivan perusteltu? Katkaiseeko yhdenkin päivä ansiotyöskentely tämän mahdollisuuden? Olisiko mahdollista muokata tähän joustoa? Voisiko tarkastelujakso olla esimerkiksi 8 kuukautta, jonka aikana olisi oltava työttömyyttä yhteensä 6 kuukautta? Etenkin kun Uusi palvelumalli kannustaa työnhakijaa kaikkia pieniäkin työmahdollisuuksia hakemaan.

3 § Työnantajaan liittyvät palkkatuen edellytykset

- **Työnantajiin lisättäisiin hyvinvointialue ja poistettaisiin luonnollinen henkilö, joka ei harjoita taloudellista toimintaa (kotitalous)**
- **Tuotannollisista tai taloudellisista syistä viimeisten 12 kuukauden aikana irtisanoneelle työnantajalle tuki voitaisiin myöntää, jos tämä on ottanut saman määrän henkilöitä työhön irtisanomisen jälkeen**
- **Palkkatukea ei myönnettäisi uudestaan työnantajalle saman henkilön palkkaamiseen poikkeuksena vamman tai sairauden perusteella, oppisopimuskoulutukseen tai 60 vuotta täyttäneen pitkäaikaistyöttömän työllistämiseen myönnetty tuki tietyin edellytyksin**

-

5 § Palkkatuella katettavat palkkakustannukset

- **Työnantajan sivukuluja ja lomarahaa ei jatkossa luettaisi palkkatuella katettaviin kustannuksiin**
- **Muita tarkennuksia tukikelpoisten kustannusten määritelmään**

-

6 § Palkkatuen määrä ja kesto

- **Tuen määrä olisi työttömyyden kestosta riippumatta 50 % palkkakustannuksista**
- **Tuen kesto 5 tai 10 kuukautta, kuitenkin enintään työsuhteen pituinen**
- **Palkkatuki voitaisiin myöntää uudelleen toiselle työnantajalle heti edellisen palkkatukijakson päätyttyä, jos henkilö kuuluisi edelleen palkkatuen kohderyhmään ja tuen myöntäminen olisi tarkoituksenmukaista**

Esitetyt palkkatukijaksot ovat liian lyhyitä. Vähintään palkkatukijakson pitäisi olla pituudeltaan sellainen, että se takaa työssäoloehdon täyttymisen. Asia voidaan ratkaista myös niin, että poistetaan säännös, jonka perusteella palkkatukityö kerryttää työssäoloehto tavanomaista työsuhdetta vähemmän ja tässä laissa esitetyt palkkatukijaksot pidennetään 6 ja 12 kuukauteen.

7 § Palkkatuki alentuneesti työkykyisen palkkaamiseen

- **Tuen määrä olisi 70 prosenttia palkkakustannuksista**
- **Tuki myönnettäisiin 10 kuukauden ajaksi sillä perusteella, että vamma tai sairaus vaikeuttaa huomattavasti sopivan työn saamista**
- **Tukea voitaisiin jatkaa samalla työnantajalla tietyin edellytyksin enintään 24 kuukauden jaksoissa.**

7§ Lääkärintodistuksen vaatiminen työsuhteen aikana, sen toteamiseksi, että työkyky on edelleen alentunut, ei ole perusteltua. Monet vammat ja sairaudet ovat luonteeltaan pysyviä ja jos tämä on jo todettu, niin vaatimus uudesta lääkärintodistuksesta lisää turhaa viranomaisasiointia sekä asiakkaan pallottelua. Tähän pitää tehdä lievennys, että lääkärintodistus voidaan vaatia, jos asiaa ei ole riittävästi selvitetty tukea myönnettäessä.

8 § 100 prosentin palkkatuki

- **Tuki myönnettäisiin 10 kuukaudeksi. Tukikelpoisia palkkakustannuksia korotettaisiin kertoimella 1,23 työnantajan sivukulujen kattamiseksi laskennallisesti.**
- **100 prosentin palkkatuki olisi mahdollinen kaikille yhdistyksille, säätiöille ja rekisteröidyille uskonnollisille yhdyskunnille**
- **Jos työnantajan toiminnalla on työ- ja elinkeinotoimiston arvion mukaan vaikutusta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, 100 prosentin palkkatuki myönnettäisiin de minimis -tukena. Muussa tapauksessa tuki olisi EU:n valtiontukisääntelyn ulkopuolista tukea. Arvioinnin kriteereistä säädettäisiin erikseen valtioneuvoston asetuksella.**

-

10 § Palkkatuki oppisopimuskoulutukseen

- **Palkkatuen määrä oppisopimuskoulutuksessa olisi 50 % ja pysyisi samana koko koulutuksen keston ajan**
- **Palkkatukea myönnettäessä tuki olisi mitoitettava koko sille ajalle, jonka työ- ja elinkeinotoimisto arvioi tarkoituksenmukaiseksi.**
- **Tukea voitaisiin jatkaa, jos henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukainen oppisopimuskoulutuksen kesto muuttuu koulutuksen aikana**

-

11 § Tuella palkatun siirtäminen

- **Edelleen siirtämisestä tehtäisiin erillinen päätös ja säädettäisiin edellytykset edelleen siirtämiselle**

-

2. Huomioita lukuun 7a 55 vuotta täyttäneiden työllistämistuki

Huomioita 55 vuotta täyttäneiden työllistämistuesta (luku 7a, uusi luku)

- **Tuki on uusi**
- **Tuki myönnettäisiin ilman tarkoituksenmukaisuusharkintaa, jos laissa säädetyt edellytykset täyttyvät.**

- Tukea maksettaisiin 70 prosenttia tukikelpoisista palkkakustannuksista 10 kuukaudelta, kuitenkin enintään työsuhteen keston ajalta.
- Tukikelpoisina kustannuksina pidettäisiin samoja palkkakustannuksia kuin palkkatuetussa työssä.

-

3. Huomiot elinkeinotoiminnan käsitteen muutoksiin

Huomiot elinkeinotoiminnan käsitteen muutoksiin

- Työvoimakoulutuksen yhteishankinta (5 luku 7§) ja työolosuhteiden järjestelytuki (10 luku 3§)
- Työllisyyspoliittinen-avustus (säädetäisiin julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetulla asetuksella)
- Työsopimuslain 13 luvun 6 §:n 2 momentin 2 kohdan muuttaminen

-

4. Huomiot sosiaalisista yrityksistä annetun lain kumoamiseen

Huomiot sosiaalisista yrityksistä annetun lain kumoamiseen

-

5. Huomiot julkisesta työvoima- ja yrityspalvelulaista annetun lain muihin lukuihin ehdotettuihin muutoksiin tai esitysluonnoksen liitelakeihin

Kommentit julkisesta työvoima- ja yrityspalvelulaista annetun lain lukuihin 1, 2, 3, 11, 12, 13 ja 14, 7 luvun 4, 9 ja 12-15 §:iin ehdotettuihin muutoksiin tai esitysluonnoksen liitelakeihin

- Mainittuihin lukuihin ja lakeihin on tehty vähäisiä tai teknisiä muutoksia.

-

6. Yleiset huomiot

Yleiset huomiot:

- a. Huomiot ehdotetun sääntelyn suhteesta hyvään hallintoon ja perustuslakiin
- b. Huomiot esitysluonnoksen vaikutusarvioinnista
- c. Muuta kommentoitavaa

Paimion kaupunki esittää näkemyksensä, että palkkatuki uudistus sisältää suuren mahdollisuuden järjestelmän yksinkertaistamiseen. Hallituksen ehdotuksesta on vaikea löytää selviä ratkaisuja tämän tavoitteen saavuttamiseksi. Lakiesitys monimutkaistaa järjestelmää entisestään. Yksityinen sektori alihyödyntää palkkatukijärjestelmää jo nykyisin ja uudistukset tekevät palkkatukijärjestelmästä vielä vaikeaselkoisemman.

Ehdotuksessa on yhdeksän eri asiakasryhmää, joille palkkatukea voidaan myöntää. Kaikille ryhmille asetetaan lisäehtoja, joiden on täyttyttävä, jotta tuki voidaan myöntää. Palkkatuen kestolle on olemassa eri ryhmien kohdalla lisävaatimuksia.

Te-toimistoissa ja kuntakokeiluissa on erikseen virkailijat, jotka ovat perehtyneet nykyiseen järjestelmään. Palkkatukijärjestelmän pitäisi olla kaikkien hahmotettavissa ja ymmärrettävissä. Te-toimiston ja kuntakokeilun virkailija ei ilman erikseen hankittua perehtymistä pysty sanomaan asiakkaan oikeudesta palkkatukeen mitään varmaa ennakkoratkaisua. Tavoite voisi olla, että myös kansalaiset ja työnantajat ymmärtäisivät tämän asian.

Jos lakimuutoksen tavoitteena on myös säästää palkkatukimenoissa, niin esitys varmasti palvelee päämäärää.

Kunnille ja hyvinvointialueille pitää säilyttää mahdollisuus työsuunnittelijan palkkaamiseen. Tämä takaisi palkkatuen varmemman hyödyntämisen, kun kunnat ja hyvinvointialueet voisivat palkata henkilöitä organisoimaan kohderyhmän palkkatukijaksoja sekä tiedottamaan yrityksiä palkkatukimahdollisuuden hyödyntämisestä.

Hölsö Jaana
Paimion kaupunki

Joutsenlahti Johannes
Paimion kaupunki